

ÂDİL BİR GELECEK İÇİN İNSAN BİRİKTİRMEK

Bir ömür boyu "insan biriktiren" bir hukuk fedaisi için düzenlenen vefa gecesinin hatırlattıkları

ÜMİT ŞİMŞEK

"Herşeyin bozulduğu ve herkesin yanlıta birleştiği bir dünyada bir kişinin gayreti neyi değiştirir?" demeyin. Bir dâvâsı olan ve onun uğrunda sebatla çalışan bir insanın dünya üzerinde nasıl bir iz bırakabildiğini gösteren örnekler saymakla bitmez.

Bu örneklerden birine, geçtiğimiz günlerde, bir vefa gecesinin davetlisi olarak, büyük çoğunluğunu genç insanların oluşturduğu bir topluluğun arasında şahit oldum.

Bu genç insanlar, ömrünü hukuk adamı yetiştirmeye adanmış bir adalet kahramanına, avukat Muharrem Balcı'ya vefa borçlarını ödemek üzere bu toplantıyı düzenlemişlerdi.

Muharrem Balcı ile 28 Şubat döneminin karanlık günlerinde Mazlumder'in İstanbul Şubesi yönetim kurulunda tanışmıştık. Daha sonraki yıllarda onun Yeşilay'ı bitkisel hayattan çıkararak Galata Kulesi ve çevresini ayyaşların

mekânı olmaktan kurtaran aktif bir kuruluş haline getirişine uzaktan şahit olduk. Yine aşağı yukarı o zamanlarda İstanbul Barosu için adaylığını koyduğunda, şimdiki Baro Başkanına seçimi kazandıran oylardan daha fazlasını aldığını hatırlıyorum. Ama bütün bunların yanı sıra onu bir adalet kahramanı yapan çok daha önemli bir başka özelliği var:

O günlerde de, öncesinde ve sonrasında da onun en önemli işi, hukukun üstünlüğü için çalışan insanlar yetiştirmek olmuştur. Yurdun, hattâ dünyanın dört bir yanından genç hukukçular, onun yaz kış demeksizin sıkı bir disiplin altında devam eden derslerinde buluştular. "İnsan biriktirin" diyordu Muharrem Balcı vefa gecesini düzenleyen gençlere; bunu söylerken, bir ömür boyu kendi yaptığı işi tarif ediyordu. Biriktirilen bu hukuk kahramanları, tıpkı kış boyunca yerin derinliklerinde sessiz fakat hummalı bir şekilde çalışarak dünyayı bir bahar mevsiminin gelişine hazırlayan böcekler gibi, hayatlarını küsüfsüz bir adalet güneşinin aydınlayacağı bir dünya inşa etmek için vakfedeceklerdi.

O gece vefa toplantısını düzenleyen genç hukukçulara hitap ederken, Muharrem Balcı unutulmayacak derslerinden birini daha verdi ve öğrencilerine kartal olmanın yolunu gösterdi:

"Kartal, kuş türleri içinde 70 yıla kadar yaşayan hayvandır. Ancak bu yaşa ulaşmak için, 40 yaşındayken çok ciddi ve zor bir karar vermek zorundadır. Yaşı 40'a vardığında pençeleri sertleşir, esnekliğini yitirir, artık avlarını kavrayıp tutamaz. Gagası uzar ve göğsüne doğru kıvrılır. Kanatları yaşlanır, ağırlaşır. Tüyleri kartlaşır ve kalınlaşır. Artık kartalın uçması iyice zorlaşmıştır.

"Kartal burada iki seçimden birini yapmak zorundadır: Ya ölümü seçecektir, ya da yeniden doğuşun acılı ve zorlu sürecini.

"Bu yeniden doğuş süreci 150 gün kadar sürer.

"Kartal yeniden doğmaya karar verirse, bir dağın tepesine uçar ve orada bir kayanın kovuğunda, artık uçmasına gerek olmayan bir yer bulur ve yerleşir. Burada kartal öncelikle gagasını sert bir şekilde

kayaya vurmaya başlar. Taa ki en sonunda gagası yerinden sökülüp düşene kadar.

“Kartal bir süre yeni gagasının çıkmasını bekler. Gagası çıktıktan sonra bu yeni gaga ile bu kez pençelerini yerinden söker çıkarır.

“Yeni pençeleri çıkınca kartal bu kez eski kartlaşmış tüylerini yolmaya başlar. 5 ay sonra kartal, kendisine 20-30 yıldan daha fazla yaşam bağışlayan meşhur yeniden doğuş uçuşunu yapmaya hazır duruma gelir.”

Bir ideal insanının, bir dâvâ adamının, özellikle bir hukukçunun, engellerden kurtulmak için göstereceği azim konusunda kartaldan alacağı bir ders olmalıydı. **“Kendi yaşamımızda sık sık bir yeniden doğuş süreci yaşamak zorunda kalırız,”** diyordu Muharrem Balcı. **“Zafer uçuşunu sürdürmek için, bize acı veren eski alışkanlıklarımızdan ve yeni tamahlarımızdan, umurlarımızdan kurtulmak zorundayız.”**

Şu ifadeler de yine Muharrem Balcı'nın vefa gecesinde genç hukukçulara sıkı sıkıya tenbihlediği öğütler arasındaydı:

- **Büromuzu, evimizi ve her mekânımızı 50 yıldır bu düşüncelerle genç arkadaşlarımıza açık tuttuk, amellerimizi birleştirdik. Hukuku yaygınlaştırmaya çalıştık, çalışıyoruz. Şimdi sadece Türkiye değil dünyanın farklı ülkelerinde genç hukukçular birlikte hukuku yaygınlaştırmaya çalışıyorlar. Tecrübeli arkadaşlar, bu nimete arkanızı dönmeyin. Bu nimeti israf etmeyin. Yoksa Allah sizden rahmetini esirger. Allah korusun.**
- **Zinhar, “Adam kazanmak sizin zamanınızda idi, şimdi devir değişti” demeyin. Bu sizi yalnızlığa, bireyciliğe götürür. İnsan biriktirin. Şu salona bir daha bakın: Adım gibi biliyor ve görüyorum ki, binlerce genç, kapılarını çalacakları, danışacakları, fikir ve amellerini ulayacakları üstadlarını, abi ve ablalarını, yani sizi arıyor.**
- **Genç hukukçu kardeşlerim, önünüzdeki üstadlarınızı umurlarından kurtarın. Onları rahatsız edin. Kötü alışkanlıklarının yanında durmayın. Onların duvar dibi entelleri olmalarına, nargile kafelerinde sürtmelerine izin vermeyin. Israr ederlerse onları yalnız bırakın, siz doğrusunu yapın. Abesle iştigal edenler Müslüman Hukukçu bilincini kuşanamazlar.**

***

Avukat Muharrem Balcı için düzenlenen vefa gecesinde, özellikle genç hukukçuları, genel olarak da bu dünya üzerinde niçin yaşadığını bilen herkesi ilgilendiren bir gerçek vardı:

Bu insanları bir arada toplayan şey, hiçbir şeye âlet edilmeyen bir adalet ülküsünden başkası değildi. Muharrem Balcı'yı tanıdığım zamanlar, adalete şiddetle ihtiyacımız bulunan zamanlardı. O günlerin üzerinden geçen onca yıllar içinde bu ihtiyaç azalmadı, sadece şartlar ve aktörler değişti. Ama Muharrem Balcı ile öğrencilerinin hukuka olan inanç ve bağlılıkları, haksızlık karşısındaki tavırları değişmedi. Onlar için hukuk her zaman herkesin hakkı, hukuka saygı ise herkesten her zaman beklenen bir sorumluluk demektir. Bugün bütün ülkeye ve hattâ dünyanın çeşitli ülkelerine yayılmış bulunan bu insanlar, "Sebat eden kazanır" gerçeğinin canlı şahitleri olarak karşımızda duruyorlar. Onun için, ideal sahiplerini dünyanın gelip geçici fırtınaları yanıltmasın; sonunda kazançlı çıkan, hakkın tarafını tutanlar olmuştur. Ancak bu gerçeği, yaşamakta olan bir çilenin içinde iken görebilmek kolay değildir; bunun için yaşanmış olan tecrübelere bakmak ve bu tecrübeleri okumasını bilmek gerekir.

Bu noktada, Muharrem Balcı gibi dâvâ sahibi hocalardan feyiz alan insanlara hatırlatılacak bir sorumluluk vardır. Onlar da, eriştikleri nimeti arkadan gelenlere aktarmak hususunda birer Muharrem Balcı olmalı, hattâ ellerinden gelirse onu geçmek için çalışmalı ve her biri ardında bırakacağı dünyaya en az on Muharrem Balcı armağan etmenin bir yolunu bulmalıdır. Bu gerçek bütün dâvâlar için geçerli olmakla birlikte, adalet söz konusu olduğu zaman çok daha fazla önem kazanmaktadır. Çünkü bu dinde yaşanacak kayıpların herşeyden önce adalet sahasında ortaya çıkacağını Allah'ın Elçisi bize haber vermiş bulunuyor:

İslâmın kulpları birer birer sökülecek. Bir kulp sökülünce insanlar ondan sonrakiyle uğraşacaklar. İlk sökülen kulp hüküm (adalet), [1] son sökülen de namaz olacak.[2]

Şimdi, dost-düşman pek çok kimse bütün gücüyle adalet kulpunu yerinden sökmek için abanmışken, Muharrem Balcı'nın öğrencilerine yönelttiği şu sorulara vereceğimiz cevabı düşünmeliyiz:

Anadolu'da bir söz vardır: "Kıtlıkta verilen bir sokum [lokma] unutulmaz."

Bu akşamki vefanın altında yatan neden, 1960-2021 yılları arası, hukuka gölge düştüğü, hukukun gölgesinin dahi olmadığı yıllar oldu. Ancak, hukukun yaygınlaştırılması ameliyesini en ücra köşelere ve kişilere ulaştırma çalışmamız, kıtlıkta sunulmuş bir sokum misali idi.

Her biriniz o sokumun tadına vardınız. Kilidi olmayan, kapısı her daim açık bir Bürodan geçtiniz. Bereketin bizi terk etmediği anları

paylaştık. Hep birlikte hukukun bu kıtlık yıllarında, düşünce ve eylemlerimizle, üretimlerimizle aranan bir sokum olduk.

Şimdi soru şudur: Hâlâ bu güzellikleri yaşıyor musunuz? Yaşayacak mısınız? Umurlarınızı bir tarafa bırakıp, umuru takmayan ama umudu yüreğinde taşıyan gelecek kuşaklara öncüller kazandırıp, öncü olacak mısınız?

[1] Davud aleyhisselâmın şahsında Kur'ân'ın bize "hak ile hükmetmeyi" emretmesi, İslâmın kulpu olarak nitelenmeye lââyık olan yegâne hükmün adalet ile hükmetmek olduğunu gösteriyor: "Ey Davud, Biz seni yeryüzünde bir halife yaptık. İnsanlar arasında hak ile hükmet. Keyfe tâbi olma ki seni Allah yolundan saptırmasın. Allah yolundan sapanlara, hesap gününü unutmaları yüzünden, çetin bir azap vardır." (Sâd, 38:26.)

[2] Müsned, 5:251; Müstedrek (Hakim), no. 7104; Sahih (İbni Hibban), no. 6715.